

bindelse, at sundhedsministeren årligt skal fastsætte »den gældende aktuelle grænse for fostres levedygtighed.« I bemærkningerne til forslaget er det forudsat, at grænsen for tiden må antages at ligge omkring 18.-20. svangerskabsuge.

Der skal efter beslutningsforslaget ikke være mulighed for dispensation fra forbudet. Der skal dog fortsat kunne foretages svangerskabsafbrydelse i tilfælde som nævnt i lovens § 2.

Beslutningsforslaget blev 1. behandlet i Folketinget den 21. januar 1999. Justitsministeren oplyste i den forbindelse, at der ville blive udarbejdet et lovudkast om sene provokerede aborter med henblik på udsendelse i høring i foråret 1999. Der henvises til Folketingstidende 1998/99, side 3163 ff.

5. Justitsministeriets overvejelser.

5.1. Indledende bemærkninger.

Det spørgsmål, som har været rejst i den offentlige debat, er, om der bør være en grænse for, hvor sent i graviditeten tilladelse til svangerskabsafbrydelse kan gives. Spørgsmålet er aktualiseret som følge af udviklingen i de lægevidenskabelige muligheder for at redde tidligt fødte børn. I princippet vil der således efter de gældende regler kunne foretages abort af fostre, der, såfremt de på tidspunktet for indgrebet var blevet født på naturlig måde, kunne have været reddet.

Det er dette dilemma, der er udgangspunktet for Det Etske Råds rapport, jf. ovenfor pkt. 4.2.

Det må antages, at der på årsplan er tale om et meget lille antal svangerskabsafbrydelser, hvor spørgsmålet om levedygtighed med mening kan rejses, jf. nærmere ovenfor pkt. 2.2 og 4.2. En lovregulering vil derfor i det højeste have betydning i nogle ganske få sager om året.

Der er imidlertid tale om en principiel og etisk væsentlig problemstilling, som den gældende lov - i modsætning til, hvad der f.eks. gælder i Norge og Sverige - ikke udtrykkeligt forholder sig til.

På den baggrund finder Justitsministeriet det rigtigst, at der sker en lovmæssig stillingtagen til spørgsmålet. En sådan stillingtagen indebærer en afklaring af, på hvilket stadium i graviditeten en grænse i givet fald bør sættes (nedenfor pkt. 5.2), og af, om der, uanset at grænsen er overskredet, i særlige tilfælde alligevel bør være mulighed for at tillade svangerskabsafbrydelse (nedenfor pkt. 5.3).

5.2. Indførelse af en levedygtighedsgrænse.

Et flertal i Det Etske Råd (ni ud af 15 medlemmer) har anbefalet, at der indføres en øvre tidsmæssig

grænse for tilladelser til svangerskabsafbrydelse, og at denne grænse sættes ved hjælp af et levedygtighedskriterium, jf. ovenfor pkt. 4.2.

Justitsministeriet er enig i dette synspunkt. Det må anses for rigtigt og naturligt i selve loven at markere, at der er en principiel forskel mellem tilfælde, hvor der udføres svangerskabsafbrydelse på et foster, som, hvis det kom til verden ved en naturlig fødsel, alligevel ikke ville kunne overleve, og tilfælde, hvor der er tale om et levedygtigt foster. En lovmæssig markering vil også svare til, hvad der bl.a. gælder i Norge og Sverige.

Justitsministeriet finder ikke, at der bør fastsættes en bestemt ugegrænse. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at det vil være meget vanskeligt præcist at fastlægge, på hvilket stadium i graviditeten levedygtighed indtræder, og at der ikke vil være mulighed for løbende at indrette praksis i overensstemmelse med en eventuel yderligere udvikling i de lægevidenskabelige muligheder for at redde tidligt fødte børn. Hertil kommer, at en ugegrænse ikke tager højde for den situation, hvor grænsen er overskredet, men hvor det pågældende foster - f.eks. fordi det ikke har nogen hjerne - alligevel ikke kan anses for levedygtigt.

Efter Justitsministeriets opfattelse må vurderingen af levedygtighed derfor på samme måde som i Norge og Sverige ske i forhold til det enkelte foster. Det afgørende bør være, om der er en realistisk udsigt til, at barnet ville kunne overleve i hvert fald i nogle uger, såfremt det på tidspunktet for det påtænkte indgreb kom til verden ved en naturlig fødsel. I så fald bør fosteret anses for levedygtigt og dermed omfattet af den foreslåede skærpelse.

Der er tale om en lægefaglig vurdering i det enkelte tilfælde. Som forholdene er i dag, må det antages, at grænsen i praksis vil ligge omkring udgangen af 24. svangerskabsuge.

5.3. Spørgsmålet om dispensation.

Et væsentligt spørgsmål er, om et forbud mod abort på levedygtige fostre skal være absolut, eller om der fortsat i særlige tilfælde bør være mulighed for at give tilladelse til svangerskabsafbrydelse. Der ses i den forbindelse bort fra tilfælde som nævnt i lovens § 2 om fare for kvindens liv m.v. Her bør der under alle omstændigheder - og som hidtil uden særlig tilladelse - være adgang til svangerskabsafbrydelse.

Det flertal i Det Etske Råd, der har anbefalet en øvre tidsmæssig grænse, har været delt i spørgsmålet om dispensation. Syv medlemmer af flertallet har foreslået, at grænsen skal være ufravigelig, mens to medlemmer - herunder rådets formand - har anbefalet,